

Motion till riksdagen 2020/21:1782

av **Lars Mejern Larsson m.fl. (S)**

Dödsolyckor på arbetsplatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inga fler dödsolyckor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Förra året dog det runt 50 personer i olyckor på arbetsplatser och av dessa återfinns 11 personer i byggbranschen. Det är oerhört viktigt att arbetsmiljöfrågorna prioriteras på byggarbetsplatser runt om i landet. Till stor del beror det ökande antalet dödsolyckor och allvarliga tillbud på det allt högre tempot i byggandet och på arbetsplatserna. Detta leder i sin tur till att arbetsgivarna bortprioriterar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Det finns även brister i hur skyddsombud på olika nivåer bemöts och många hindras i sitt viktiga arbete för en säker arbetsmiljö.

Ibland framförs det argument som att slarv hos enskilda individer, lönesystem och attityder ligger bakom utvecklingen. Självklart ska den anställde följa gällande föreskrifter och parterna ska ta sitt ansvar. De är dock inte orsaken till den utveckling vi nu ser. Istället beror den på att många arbetsgivare inte tar sitt ansvar utan istället prioriterar kortare byggtider, uppsplittrade byggarbetsplatser och högre vinst.

Fackförbundet Byggnads har under flertalet år konstaterat, genom rapporter från skyddsombud, att systematiskt arbetsmiljöarbete med riskbedömningar saknas i mycket stor utsträckning. Deras bild är att detta är situationen runt om i hela landet.

Arbetsmiljölagens 6 kapitel 4 § anger att Skyddsombud ska delta vid planering av nya eller ändrade lokaler, anordningar, arbetsprocesser, arbetsmetoder och av arbetsorganisation liksom vid planering av användning av ämnen som kan medföra ohälsa eller olycksfall. Skyddsombud ska vidare delta vid upprättande av handlingsplaner enligt 3 kap. 2 a §.

För att komma tillrätta med dödsolyckor och tillbud så behöver det genomföras en rad olika åtgärder för att stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet och rikta fokus på en säker arbetsmiljö, bland annat:

1. Skärp straffen i gällande lagstiftning så att fler kan fällas för arbetsmiljöbrott. Här kan nämnas det fall med ett broras i Ludvika 2017 där tolv personer skadades i samband med olyckan, varav sex fick allvarliga skador. Åklagaren beslutade att inte väcka åtal då ansvarsfrågan inte kunde utredas rent straffrättsligt.
2. Straffsanktioner ska kunna utdömas av Arbetsmiljöverket om skyddsombud inte tillåts vara med i riskbedömningen enligt arbetsmiljölagen 6 kap. Rätten till eventuellt skadestånd till den fackliga organisationen ska kvarstå.
3. Längre utbildning för byggarbetsmiljösamordnare (platschef) (Bas-U) krävs. Idag är den endast en dag lång medan skyddsombud utbildas i 12 dagar. Det behövs också en förändring i arbetsmiljölagen och föreskrifter som ger Bas-U skyldighet att samverka med utsedda skyddsombud.
4. Ökad tillträdesrätt för regionala skyddsombud hos små och medelstora företag som saknar skyddskommitté.
5. Fler inspektioner på byggarbetsplatser behövs. Regeringen måste prioritera resurser till Arbetsmiljöverket.
6. Regeringen måste ge Arbetsmiljöverket i uppdrag att samla arbetsmarknadens parter för att vi tillsammans ska ta fram åtgärder så att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar enligt lagar och regler som gäller nu.

Lars Mejern Larsson (S)

Björn Petersson (S)

Leif Nysmed (S)